

Dosarul nr. 1ra-1728/2022
1-19039305-01-1ra-23122022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

21 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte

Judecători

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Parfeni Oxana

judecând, fără citarea părților, recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, de către inculpat și de către partea vătămată Iftodi Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Velenciuc Victor Xxxxx, născut la xxxxx, originar din or. Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx ap. xx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 27.06.2019–12.01.2021;

Instanța de apel: 03.02.2021–18.10.2022;

Instanța de recurs: 23.12.2022–21.11.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 12 ianuarie 2021, s-a încetat procesul penal în privința lui Velenciuc Victor, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta constituie contravenția prevăzută de art.78 alin.(2) Cod contravențional.

A fost recunoscut vinovat Velenciuc Victor în comiterea contravenției prevăzute de art.78 alin.(2) Cod contravențional și s-a încetat procesul contravențional pornit în privința sa, în baza art.78 alin.(2) Cod contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspunde contravențională.

S-a încasat din contul lui Velenciuc Victor în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 448 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Iftodi Vasile s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța de drept civil.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că, de către organul de urmărire penală și procuror, Velenciuc Victor, se învinuiește în aceea că la 16.02.2019 aproximativ la ora 10.00, aflându-se în incinta apartamentului nr.xx, din blocul locativ nr.xx, de pe str. Xxxxx, mun. Xxxxx împreună cu Iftodi Vasile, care a fost invitat în apartamentul dat pentru efectuarea reparației țevilor apeductului și după apariția neînțelegerilor referitor la lucrul prestat, Velenciuc Victor a încuiat ușa apartamentului dat. În cadrul conflictului i-a aplicat lui Iftodi Vasile o lovitură cu pumnul în regiunea feței, ca urmare ultimul s-a lovit cu capul de perete și a căzut jos, ca rezultat în

conformitate cu raportul de expertiză judiciară nr.201910D0120 din 23.03.2019, la examinarea medico-legală a părții vătămate s-a stabilit vătămare ușoară, acțiunile care au fost însoțite cu nepermiterea lui Iftodi Vasili să părăsească apartamentul dat, ușa de la intrare fiind încuiată, fapt prin care acesta a fost privat ilegal de libertate timp de câteva ore, prin ce a îngădit dreptul fundamental al omului la libertatea de circulație, garantat de Constituția Republicii Moldova.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatului Velenciuc Victor în baza art.166 alin.(1) Cod penal, adică, *„privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia”*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Velenciuc Victor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.166 alin.(1) Cod penal, la 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității. A încasa în folosul statului de la Velenciuc Victor cheltuielile judiciare pentru raportul de constatare și expertiză judiciară medico-legală în sumă de 448 lei. A admite acțiunea civilă înaintată de V. Iftodi, privind încasarea prejudiciului material și moral, potrivit cererii de chemare în judecată.

În motivarea apelului a invocat:

- instanța în întreg conținutul sentinței constată cauzarea leziunilor corporale ușoare de către inculpatul Velenciuc Victor părții vătămate Iftodii Vasile, constatând însă lipsa laturii obiective a infracțiunii de privațiune ilegală de libertate;

- făcând trimitere la faptul efectuării apelurilor telefonice de pe numărul său mobil pe numărul soției Iftodii Elvira, instanța eronat interpretează ca o posibilitate a părții vătămate de a părăsi apartamentul inculpatului. Căci, partea vătămată apelând la soția sa, pe numărul acesteia de telefon mobil, nu a avut atunci și posibilitatea de a părăsi apartamentul inculpatului, însă-și în sentința fiind indicat faptul că, potrivit listei telefonice prezentată de către SA "Orange" au fost fixate 5 apeluri telefonice în perioada de timp de la 11.09 până la 11.49 de către partea vătămată Iftodii Vasile către soția sa Iftodii Elvira și un apel telefonic la serviciul 112, la orele 11.26;

- faptul accesului de către partea vătămată la telefon nu confirmă și posibilitatea acestuia de a ieși din încăpere;

- faptul existenței leziunilor corporale la partea vătămată, constatate prin sentință, ca provocate de către inculpat, dovedește existența acțiunii de constrângere fizică a părții vătămate și imposibilității acestuia de a se apăra, "în timpul pierderii cunoștinței";

- Codul penal nu prevede cât timp trebuie să dureze privarea victimei de libertate, această perioadă putând fi chiar și foarte scurtă, dar suficientă pentru a se produce împiedicarea efectivă a victimei de a se deplasa ori de a acționa conform intereselor și voinței sale;

- veridicitatea declarațiilor inculpatului, precum că partea vătămată singură refuză a părăsi încăperea trezesc dubii rezonabile, acestea nefiind veridice și temeinice, și intră în contradicție cu celelalte probe pe dosar, legal dobândite în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul ședinței de judecată;

- probele acumulate în cadrul urmăririi penale și pe parcursul examinării cauzei în ședințele de judecată îi demască în totalitate pe Velenciuc Victor în comiterea crimei prevăzute de art.166 alin.(1) Cod penal.

3.2 Partea vătămată Iftodi Vasile, prin care solicită casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Velenciuc Victor să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei penale, admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea apelului a indicat că:

- instanța de judecată s-a manifestat în favoarea învinuitului, motivând că există dubii ce trebuie tratate în folosul inculpatului. Nu este de acord cu această confirmare deoarece consideră, ca vinovăția lui Velenciuc Victor în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită cu probe pertinente, concludente, utile și veridice;

-faptul că, ușa era încuiată și pus lanțul, neavând posibilitate să iasă din apartament, se confirmă prin declarațiile inculpatului, din cadrul acțiunii procesuale confruntare, unde a indicat că, cheia se afla în sertar, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Velenciuc Svetlana;

- instanța nu a dat o apreciere corectă declarațiilor martorilor acuzării și părții vătămate ce coroborează cu materialele din dosar;

- instanța nu a dat apreciere declarațiilor false ale inculpatului, precum ca el a insistat să efectueze careva lucrări, și nu au dat un răspuns la întrebarea acuzatorului, de ce nu au chemat poliția;

- nu a dat o apreciere instanța de judecată faptului că, amenințarea cu aplicarea violenței de către inculpați și aplicarea ulterioară, a violenței, i-a provocat stări psihice și nervoase, reprimindu-i voința de a opune rezistență, astfel și-a realizat acțiunea adiacentă -constrângerea psihică. Mai mult, obiectul special al infracțiunii date apare în cazul în care, în condițiile săvârșirii infracțiunii, se lezează adiacent libertatea psihică, integritatea corporală, sănătatea sau viața persoanei;

- fapta constituie infracțiune chiar dacă lipsirea de libertate a durat câteva minute;

- nu a ținut cont instanța că, în urma acțiunilor inculpatului, va suferi toată viața. Are vertij, cefalee, des vomă, soldată cu pierderea cunoștinței. Este nevoit să administreze zilnic medicamente. A anexat deciziile medicilor privind starea sănătății sale, care nu s-a schimbat, ba mai mult, s-a agravat pe parcurs;

- nu a luat în considerație instanța nici datele caracteristice ale inculpatului, care având în palmares contravenție de huliganism nu a tras concluzii, a comis o nouă infracțiune rămânând nepedepsit, mai mult - nici nu se căiește de cele săvârșite;

- la emiterea de către instanța judecătorească a sentinței de încetare a procesului penal, intentat împotriva lui Velenciuc Victor pe art.166 alin.(1) Cod penal, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, drept consfințit în art.6 CEDO.

3.3 Inculpatul Velenciuc Victor, prin care a solicitat rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat, deoarece nu a comis fapta prevăzută de art.78 alin.(2) Cod contravențional, cu respingerea acțiunii civile.

În motivarea apelului a indicat că:

- instanța a făcut o analiza bună a probelor și corect a concluzionat că, nu a comis infracțiunea prevăzută de art.166 alin.(1) Cod penal, în același timp, neîntemeiat l-a recunoscut vinovat pe art.78 alin.(2) Cod contravențional;

- nu este de acord cu recunoașterea sa ca vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art.78 alin.(2) Cod contravențional, deoarece nu a săvârșit nici o acțiune agresivă față de Iftodi Vasile;

- un factor important este timpul, ce demonstrează că nu este suficient pentru comiterea acțiunii agresive. Iftodi Vasile zice că a fost lovit, după ce a efectuat apeluri de telefon pe când se afla în apartament și anume 3 apeluri către soția sa și că apelul efectuat la 112 l-a efectuat când se afla în propria mașină;

- potrivit procesului-verbal de ridicare din 13.05.2019, de la SA "Orange" a convorbirilor telefonice purtate de pe numărul de telefon a lui Iftodi Vasile, xxxxx, conform cărora se dovedește că perioada de timp dintre ultimul apel telefonic, efectuat în apartament și apelul efectuat la 112 este de 12 min. și 12 sec.;

- la ședința de judecată Iftodi Vasile comunica un șir de acțiuni pe care le-a efectuat în această perioadă de timp, astfel nu este suficient timpul de 1 minut și 42 secunde să readuci la cunoștință o persoană ce a fost lovită în regiunea feței prăbușind-u-se la pământ, pierzând cunoștința și lovindu-se cu capul de cotilit, cu atât mai mult că, la ședința de judecata, Iftodi Vasile precizează că a căzut fără cunoștință de două ori;

- un alt factor ce dovedește că Iftodi Vasile nu a fost lovit în apartament, este lipsa oricărei vătămări în regiunea feței capului, lipsa oricărei leziuni corporale;

- toți martorii Pasat Gheorghe, medicul de la ambulanță Priseajnicov Alexandru care l-au văzut după ce a ieșit din apartament comunicau ca Iftodi Vasile nu avea absolut nici un semn de lovitură;

- dacă ar fost lovit cu pumnul în regiunea feței, prăbușind-u-se la pământ, pierzând cunoștința și lovindu-se cu capul de cotileț, era sa fie careva semne de vătămare sau leziune corporală, dar nimeni nici măcar după controlul medicului nu s-a depistat careva vătămare sau leziune corporală;

- instanța n-a stabilit prin careva probe faptul ca l-a lovit pe Iftodi Vasile;

- faptul ce demonstrează că, Iftodi Vasile nu a avut careva vătămare în regiunea feței, capului sau corpului, se confirmă prin raportul de la punctul traumatologic din 16.02.2019 și prin raportul de expertiză judiciară nr.201910D0120 din 23.03.2019, ce nu descriu vreo vătămare în regiunea feței, capului și nici nu descriu vreo leziune corporală;

- faptul că, Iftodi Vasile nu a fost lovit în apartament, se dovedește din declarațiile date de dumnealui, ce nu sunt precise și dacă analiza plângerile depuse se vede că, se încurca și sunt diferite în privința faptului că a fost lovit;

- nu pot fi adevărate nici declarațiile date de martorul Iftodi Elvira în privința faptului că, Iftodi Vasile i-a comunicat că a fost lovit;

- rețeta ce este prezentată de Iftodi Vasile de pe data de 13.06.2019, conține tratamentul a unui șir de boli cronice ce apar pe durata vieții și nu brusc în urma unei comoții cerebrale de scurta durată;

- Iftodii Vasile a fost capabil sa lucreze în aceasta perioada de 5 luni, nu a avut absolut nici o leziune corporala, a putut sa-și întrețină familia, a fost remunerat de fiecare dată cum se cuvine la lucrul prestat lui, a fost ajutat de el la efectuarea tuturor lucrărilor, a fost tratat cu stimă și respect din partea sa și a fost mulțumit de toate lucrările efectuate;

- Iftodi Vasile l-a învinuit pe nedrept, precum că a fost privat de libertate pe câteva ore, cerând să fie tras la răspundere penală pe art.166 alin.(1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2022, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a constatat, că după îndeplinirea respectivelor prevederi legale, analizând ansamblul probant în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că, instanța de fond dispunând încetarea procesului penal în baza art.166 alin.(1) Cod penal în privința lui Velenciuc Victor din motiv, că fapta constituie contravenția prevăzută de art.78 alin.(2) Cod contravențional și încetat procesul contravențional, din motiv că a intervenit prescripția răspunderii contravenționale, a pronunțat o sentință legală.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond în concluzia sa corect a indicat faptul lipsei în acțiunile lui Velenciuc Victor a semnelor infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(1) Cod penal.

Astfel, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel nu s-a stabilit careva modalități ale acțiunii sau inacțiunii adiacente, care însoțesc acțiunea sau inacțiunea principală, în cazul privațiunii ilegale de libertate, cum ar fi: constrângerea fizică; constrângerea psihică, înșelăciunea sau abuzul de încredere; profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința, or, privațiunea ilegală de libertate în lipsa acțiunii adiacente în oricare din modalitățile specificate mai sus nu poate constitui în sine o ilegalitate penală.

Potrivit materialelor cauzei și anume a declarațiilor atât a părții vătămate Iftodi Vasile, cât și a lui Velenciuc Victor s-a constatat că, partea vătămată Iftodi Vasile nu a fost privat ilegal de libertate, dar situația care s-a creat între Velenciuc Victor și partea vătămată, s-a format o situație de conflict generată în urma lucrărilor de construcție care se petreceau în apartament și care intra în sarcina părții vătămate, însă îndeplinirea și calitatea executării, nu au fost acceptate de către inculpat.

Referitor la faptul că, Iftodi Vasile nu a putut să părăsească apartamentul din motiv că ușa era încuiată, instanța de apel a considerat că, acest fapt nu poate fi catalogat automat privare ilegală de libertate, deoarece este o situație normală, fiind o modalitate de apărare a proprietății private.

Astfel, instanța de apel a considerat că, în acțiunile lui Velenciuc Victor lipsește latura obiectivă a infracțiunii incriminate și anume acțiuni care privează persoana de libertate, care se manifestă prin izolare de societate, alte acțiuni pentru a împiedica persoana de a se deplasa cum ar fi legarea, privarea de mijloace de comunicare.

Partea vătămată Iftodi Vasile a avut posibilitatea să comunice și să ceară ajutorul altor persoane, fapt care și a făcut. Acesta s-a confirmat atât prin declarațiile inculpatului Velenciuc Victor, a părții vătămate Iftodi Vasile, cât și a martorului

Iftodi Elvira și anume „convorbirile telefonice dinte partea vătămată Iftodi Vasile și soția sa Iftodi Elvira unde acesta i-a comunicat pretinsa privare de libertate și lovitura primită”, astfel acțiunea principală a infracțiunii incriminate nu a fost realizată pe motivul inexistenței acțiunii sau inacțiunii adiacente care este inevitabilă sancționării unui subiect de drept în cazul existenței în acțiunile sale a elementelor componente de infracțiune prevăzute de Codul penal.

Potrivit plângerii părții vătămate Iftodi Vasile (vol. I f.d.16), acesta a indicat în plângerea sa faptul, că a fost un conflict între el și Velenciuc Victor soldat cu replici și amenințare și cu lovituri, însă în lipsa privării de libertate, iar în plângerea din 20.02.2020 de la (vol. I, f.d.9), a indicat despre privarea de libertate, astfel aceste declarații trezesc dubii rezonabile privind reținerea în sarcina inculpatului Velenciuc Victor comiterea infracțiunii prevăzută de art.166 alin.(1) Cod penal.

La fel, potrivit raportului de expertiză nr.201910D0120 din 23.03.2019 (vol. I, f.d.64), reiese că, vătămarile corporale depistate la Iftodi Vasile se califică ca ușoare.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a ajuns la concluzia, ca fiind lipsită de temei invocarea procurorului, cât și a părții vătămate Iftodi Vasile, precum că ultimul a fost privat de libertate, contrar voinței sale, fiind încuiat în apartamentul inculpatului Velenciuc Victor, în condițiile în care pe tot parcursul incidentului a avut mereu acces la telefonul său mobil, efectuând în acest sens apeluri telefonice, a adus la cunoștința soției sale, Iftodi Elvira situația creată între cei implicați, a avut posibilitate să părăsească apartamentul, fiind găsit de angajații serviciului de „Salvare” pe banca de lângă scara blocului și astfel se constată, că Iftodi Vasile a fost suveran în privința acțiunilor și opțiunilor sale. Respectivul oportunități se confirmă și prin faptul, că Iftodii Vasile părăsit și secția de urgență, unde a fost transportat de serviciul „Salvare”.

Instanța de apel, după analizarea probelor expuse anterior a ajuns la concluzia, că, instanța de fond corect a stabilit, că nu poate deduce vinovăția lui Velenciuc Victor în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(1) Cod penal. Astfel, în privința inculpatului urmează a fi încetat procesul penal, în legătură cu aceea, că fapta acestuia constituie o contravenție prevăzută de art.78 alin.(2) Cod contravențional, vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă.

Reieșind din faptul că, în acțiunile lui Velenciuc Victor lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(1) Cod penal, fapt ce în conformitate cu prevederile art.332 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova.

Faptul existenței leziunilor corporale ușoare sub formă de comoție cerebrală au fost constatate prin concluzia din raportul de expertiză medic- legală din 23.03.2019 și cauzarea acestora fiind posibilă a fi produse în timpul și circumstanțele indicate în ordonanța din 16.02.2019 (f.d.64-65). Se reține că, fapta contravențională prevăzută de art.78 alin. (2) Cod contravențional a fost comisă la data de 16.02.2019. Termenul

de tragere la răspundere contravențională prevăzut de art.30 Cod contravențional la momentul dat a expirat, efect ce de drept conduce la încetarea procedurii în cauză, în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a stabilit că, partea vătămată a depus o cerere suplimentară, prin care solicită să fie încasat din partea inculpatului Velenciuc Victor: pentru recuperarea prejudiciului material – 4 434,48 lei, cheltuieli pentru tratament; venitul ratat în sumă de 34 615 lei și pentru prejudiciul moral suma de 100 000 lei. Faptul anexării unor bonuri de plată privind procurarea medicamentelor, nu confirmă legătura cauzală a acestora cu leziunile corporale cauzate și utilizarea acestora anume în tratarea respectivelor leziuni. Nu este confirmat nici venitul ratat, în raport cu gravitatea leziunii constatate și timpul invocat al pierderii capacității de muncă (6 luni). În atare condiții, ținând cont de dispoziția prevederilor art.45 Cod contravențional, instanța de fond corect a explicat lui Iftodi Vasile de a-și valorifica pretențiile enunțate supra în cadrul procedurii civile, respectivele alegații fiind susținute în tot și de către instanța de apel.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri de către:

6.1 Procuror, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- probele examinate dovedesc contrariul și anume vinovăția inculpatului în cele incriminate;

- făcând trimitere la faptul efectuării apelurilor telefonice de pe numărul său mobil, pe numărul soției Iftodii Elvira, instanțele de judecată eronat interpretează ca o posibilitate a părții vătămate de a părăsi apartamentul inculpatului. Apelând la soția sa, pe numărul acesteia de telefon mobil, partea vătămată nu a avut și posibilitatea de a părăsi apartamentul inculpatului, însăși în sentință fiind indicat faptul că, potrivit listei telefonice prezentată de către SA "Orange" au fost fixate 5 apeluri telefonice în perioada de timp de la 11.09 până la 11.49 de către partea vătămată Iftodii Vasile către soția sa Iftodii Elvira și un apel telefonic la serviciul 112 la orele 11.26;

- faptul accesului de către partea vătămată la telefon nu confirmă și posibilitatea acestuia de a ieși din încăpere;

- existența leziunilor corporale la partea vătămată, constatate prin sentință ca provocate de către inculpat, dovedește acțiunea de constrângere fizică a părții vătămate și imposibilitatea acestuia de a se apăra, "în timpul pierderii cunoștinței";

- Codul penal nu prevede cât timp trebuie să dureze privarea victimei de libertate, această perioadă putând fi chiar și floare scurtă, dar suficientă pentru a se produce împiedicarea efectivă a victimei de a se deplasa ori de a acționa conform intereselor și voinței sale.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art.427 alin.(1) pct.

6) Cod de procedură penală.

6.2 Inculpatul Velenciuc Victor, care solicită casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii de achitare.

În motivarea recursului indică:

- un factor important ca probează că Iftodi Vasile nu a fost lovit în apartament este lipsa oricărei vătămări în regiunea feței, capului, lipsa leziunii corporale. Astfel, martorii Pasat Gheorghe, medicul de la ambulanța Priseajnicov Alexandru care l-au văzut, au comunicat în instanță că, după ce a ieșit din apartament, Iftodi Vasile nu avea absolut nici un semn de lovitură;

- dacă ar fi fost lovit cu pumnul în regiunea feței, prăbușind-u-se la pământ, pierzând cunoștință și lovindu-se cu capul de cotileț, ar fi avut careva semne de vătămare sau leziune corporală, dar nimeni nici măcar după controlul medicului nu au depistat careva vătămare sau leziune corporală;

- un fapt ce probează că, Iftodi Vasile nu a fost lovit în apartament, sunt declarațiile sale care tot timpul sunt diferite și controversate;

- scopul lui Iftodi Vasile este evident de a obține bani de la el, de pe urma înaintării acțiunii civile, care este bazată doar pe minciuni;

- pe parcursul examinării cauzei n-a fost demonstrat faptul că, pretinsa comoție cerebrală, a apărut din ziua respectivă, căci din mărturiile date la Curtea de Apel, de către medicul de la ambulanță, Priseajnicov Alexandru, ca simptome de comoții cerebrale apar doar a treia zi, dar la Iftodi Vasile apar chiar în ziua aceea și tot din ziua aceea el începe tratamentul, ceea ce este contradictoriu medicinei.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.3 Partea vătămată Iftodi Vasile, care solicită casarea parțială a acesteia, cu adoptarea unei decizii, prin care să fie dispusă rejudecarea cauzei penale de învinuire a lui Velenciuc Victor de către instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile judiciare nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

În motivarea recursului indică:

- prin hotărârile instanțelor, care au tergiversat examinarea cauzei date, fiind examinate pe parcursul a 4 ani, timp în care au decedat doi martori ai acuzării și nu au fost prezentați instanței, precum și motivând soluțiile pe declarațiile rupte din context, i-a fost îngrădit dreptul la un proces echitabil, drept prevăzut de art.6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- vinovăția lui Velenciuc Victor în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită prin probe pertinente, concludente, utile și veridice;

- instanțele nu au dat o apreciere corectă declarațiilor martorilor acuzării și părții vătămate care coroborează cu materialele din dosar, potrivit cărora a fost privat ilegal de libertate de către soții Velenciuc Victor și Velenciuc Svetlana;

- nu s-a expus instanța de apel și nici nu a făcut referire asupra declarațiilor date de către martora Velenciuc Svetlana;

- instanțele nu au dat o apreciere declarațiilor false, precum că inculpatul a insistat să le efectueze careva lucrări, cerea bani de la ei pentru lucrul ce nu l-a efectuat și nu au dat un răspuns - de ce nu au chemat politia;

- nu s-au expus instanțele de judecată asupra faptului că, amenințarea cu aplicarea violenței de către inculpați și aplicarea ulterioară a violenței, i-a provocat stări psihice și nervoase, reprimând voința de a opune rezistență, astfel s-a realizat acțiunea adiacentă - constrângerea psihică;

- acțiunile inculpatului Velenciuc Victor urmau să fie încadrate în prevederile art.166 alin.(1) Cod penal, fiind întrunite toate elementele constitutive ale acestei infracțiuni, cu aplicarea pedepsei corespunzătoare;

- nu au ținut cont instanțele nici de faptul că, va suferi toată viața;

- nu au luat în considerație instanțele nici datele caracteristice ale inculpatului care, anterior a comis contravenție de huliganism, nu a tras concluzii, săvârșind infracțiunea și rămânând nepedepsit, mai mult, nici nu se căiește de cele săvârșite;

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin.(1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul E. Vlas în numele inculpatului a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, solicitând respingerea acestora.

8. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În speță, se constată că, recurenții s-au conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală (redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și au declarat recursurile în termen - la 29.11.2022, 05.12.2022 și 07.12.2022.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul, instanță de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanță de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță de recurs.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, este pertinent în speța dată temeiul pentru recurs invocat de recurenți și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023, fiind evidențiat faptul că, instanța de apel nu a argumentat suficient soluția, neexpunându-se asupra tuturor argumentelor din apeluri.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că, provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea

acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit cerințelor aceluiși articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau contravențional au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Reieșind din dispoziția art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Verificând criticile expuse în recursurile declarate, în raport cu actele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că, la judecarea cauzei, instanța de apel nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la toate motivele esențiale invocate în ordine de apel.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenție, înglobează, inter alia, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr.47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994*), ce la caz nu s-a realizat.

Desfășurând ideea că, nu toate observațiile au fost dezbătute de instanța de apel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție pornește de la aceea că, potrivit cererilor de apel declarate de procuror și partea vătămată, au fost puse pentru discuție, inclusiv câteva argumente principale, dintre care:

- faptul accesului de către partea vătămată la telefon nu confirmă și posibilitatea acestuia de a ieși din încăpere;

- prima instanță constată cauzarea leziunilor corporale ușoare de către inculpatul Velenciuc Victor părții vătămate Iftodii Vasile, stabilind însă lipsa acțiunii adiacente și în final a laturii obiective a infracțiunii de privațiune ilegală de libertate;

- faptul existenței leziunilor corporale la partea vătămată, constatate prin sentință, ca provocate de către inculpat, dovedește existența acțiunii de constrângere fizică a părții vătămate și imposibilității acestuia de a se apăra, *”în timpul pierderii cunoștinței”*;

- amenințarea cu aplicarea violenței și aplicarea ulterioară a violenței, i-a provocat stări psihice și nervoase, reprimindu-i voința de a opune rezistență, astfel, fiind realizată acțiunea adiacentă - constrângerea psihică;

-faptul că, ușa era încuiată și pus lanțul, neavând posibilitate să iasă din apartament, se confirmă prin declarațiile inculpatului, din cadrul acțiunii procesuale confruntare, unde a indicat că, cheia se afla în sertar, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Velenciuc Svetlana, care a menționat că, într-adevăr era pus lanțul la ușa de la intrare.

La aceste argumente, instanța de apel a reținut că *” atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel nu s-a stabilit careva modalități ale acțiunii sau inacțiunii adiacente, care însoțesc acțiunea sau inacțiunea principală, în cazul privațiunii ilegale de libertate, cum ar fi: constrângerea fizică; constrângerea psihică, înșelăciunea sau abuzul de încredere; profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința, or, privațiunea ilegală de libertate în lipsa acțiunii adiacente în oricare din modalitățile specificate mai sus nu poate constitui în sine o ilegalitate penală.”*

În continuare, tot în partea motivată, instanța de apel constată că ... *”faptul existenței leziunilor corporale ușoare sub formă de comotie cerebrală au fost constatate prin concluzia din raportul de expertiză medico-legală din 23.03.2019 și cauzarea acestora fiind posibilă a fi produse în timpul și circumstanțele indicate în ordonanța din 16.02.2019”.*

Deci, reieșind din concluziile expuse mai sus, de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, acestea sunt contradictorii, **adică pe de o parte, se reține că nu s-au stabilit careva modalități ale acțiunii sau inacțiunii adiacente, cum ar fi: constrângerea fizică, constrângerea psihică, iar pe de altă parte se statuează de către aceeași instanță, că, părții vătămate V. Iftodi i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare, la fel instanța de apel referindu-se și la declarațiile martorului A. Priseajnuț, precum că *”...pacientul (Iftodi V.) avea dureri de cap, amețeli, dureri în locul unde a fost lovit, grețuri”* și raportul de expertiză medico-legală din 23.03.2019, însă fără a le aprecia în cumul cu celelalte probe și fără a da răspuns la argumentul apelanților, dacă prin cauzarea leziunilor corporale ușoare părții vătămate, s-a realizat acțiunea adiacentă a laturii obiective a infracțiunii de care este învinuit inculpatul și prevăzută la art.166 alin.(1) Cod penal.**

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază concluziile instanței de apel menționate supra, ca fiind confuze și care nu se conciliază reciproc.

De asemenea, în argumentarea soluției sale instanța de apel a reținut că, *”Colegiul penal ajunge la concluzia, ca fiind lipsită de temei invocarea procurorului, cât și a părții vătămate Iftodi Vasile, precum că ultimul a fost privat de libertate, contrar voinței sale, fiind încuiat în apartamentul inculpatului Velenciuc Victor, în condițiile în care pe tot parcursul incidentului a avut mereu acces la telefonul său mobil, efectuând în acest sens apeluri telefonice, a adus la cunoștința soției sale, Iftodi Elvira situația creată între cei*

implicați, a avut posibilitate să părăsească apartamentul, fiind găsit de angajații serviciului de „Salvare” pe banca de lângă scara blocului...”

Potrivit teoriei penale, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(1) Cod penal se exprimă în fapta prejudiciabilă alcătuită din: 1) acțiunea sau inacțiunea principală; 2) acțiunea sau inacțiunea adiacentă. Acțiunea sau inacțiunea principală se exprimă în privațiunea ilegală de libertate a victimei, dacă privațiunea nu este legată cu răpirea acesteia. Prin „privațiune ilegală de libertate” se înțelege împiedicarea victimei de a se deplasa conform voinței sale, de a-și alege liber locul aflării, de a comunica cu alte persoane atunci și așa cum ea dorește, pe calea izolării victimei în locul aflării ei permanente sau provizorii, loc în care ea a ajuns benevol, fără a fi deplasată din alt loc.

Infracțiunea specificată la art.166 alin.(1) Cod penal se comite printr-o acțiune, aceasta putând avea variate modalități de realizare (de exemplu, victima este legată pentru a nu se putea deplasa, victima este încuiată într-o încăpere, îi sunt luate hainele pentru a nu se putea deplasa etc.). Simpla interdicție, venită din partea unei persoane din aceeași încăpere, de a folosi anumite obiecte, inclusiv mijloacele de comunicație, fără reținerea prin constrângere a victimei, nu poate forma componenta de la art.166 alin.(1) Cod penal.

Cu referire la chestiunea dacă în acțiunile inculpatului este întrunită latura obiectivă a infracțiunii incriminate, instanța de recurs constată că, instanțele de fond nu au efectuat o analiză a tuturor probelor, cu aprecierea fiecăreia în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, ignorând totalmente probele administrate la caz. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Din declarațiile părții vătămate Iftodi Vasile, rezultă că, *la intrare în apartament, inculpatul a început să strige la el, ulterior a încuiat ușa cu lanțul, inculpatul și soția sa au cerut de la el 1 000 euro, în caz contrar nu o să iasă viu din apartament, astfel în legătură cu acest incident în apartament a fost reținut o oră jumătate, după care a făcut legătura cu soția sa și i-a comunicat că este închis în apartament și amenințat cu moartea. După apel, i-a fost aplicată o lovitură în partea stângă a capului, prăbușindu-se la pământ, și-a pierdut cunoștință și a lovit capul de cotileț. După ce și-a revenit era ud, posibil a fost stropit cu apă. După aceea a rugat să cheme salvarea și să deschidă ușa. La rugămințile sale de vreo 5-6 ori, persoanele în cauză au refuzat de a deschide ușa pentru a pleca, după care au aruncat instrumentele după ușă, ulterior a fost împins pe scări.*

De asemenea, din declarațiile martorului E. Iftodi, reiese că, *a fost telefonată de soțul său, care i-a comunicat că, este încuiat în apartament și că proprietarul îl amenință și că l-a lovit și a pierdut cunoștință, chemând în acest sens ambulanța. A plecat la salvare, la punctul traumatologic, l-a văzut pe soțul său în stare deplorabilă, murdar și se ținea de cap.*

Totodată, conform procesului-verbal de confruntare dintre partea vătămată V. Iftodi și bănuitul V. Velenciuc din 28.03.2019, inculpatul a indicat că, la ușa de la intrare este instalat lanțul de siguranță care se închide din interiorul apartamentului,

partea vătămată a relatat că, pe data de 16.02.2019 ușa de la apartament era închisă de către V. Velenciuc la lacăt și lanțul de siguranță, iar martorul Velenciuc Svetlana a declarat, că lanțul ușii era pus de formă.

La fel, potrivit declarațiilor martorului A. Priseajnuț, când a sosit ambulanța pentru acordarea ajutorului medical, Iftodi Vasile, se afla lângă scara unui bloc de pe str. Bulgară, împreună cu el mai era o persoană, care primul a început să explice motivul solicitării ambulanței. Persoana respectivă a răspuns, că a chemat salvarea pentru cealaltă persoană care era afară, deoarece avea nevoie de ajutor medical. Ulterior a preluat persoana respectivă în ambulanță, pacientul acuza dureri de cap, amețeli, dureri în locul unde a fost lovit, grețuri, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201910D0120 din 23.03.2019, la Iftodi Vasile s-a depistat o comoție cerebrală. Leziunile sus menționate au fost produse prin acțiunea traumatică cu obiect contondent sau lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Reieșind din cele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, constată că instanțele de fond nu s-au expus asupra acestor probe ele rămânând fără analiză și aprecierea cuvenită, fapt ce nu poate fi acceptat de către instanța de recurs, deoarece afectează situația faptică în speța dată.

Rezumând cele menționate, completul de judecată constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, corectitudinea încadrării juridice a acțiunilor lui V. Velenciuc în baza art.78 alin.(2) Cod contravențional, să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art.394 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat selectiv probele, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile în decizia adoptată.

Așadar, contrar celor reținute de instanța de apel, completul de judecată constată că, la adoptarea soluției, instanța nominalizată nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferite judecății, expunând niște concluzii care nu se conciliază între ele

În contextul celor abordate, urmează de trecut în evidență faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului obligă instanțele să-și motiveze deciziile, fără argumente „stereotipe, abstracte, precum și contradictorii”. În același sens s-a expus și Consiliul Consultativ al judecătorilor Europeni (CCJE) referindu-se la calitatea unei hotărâri judecătorești. Potrivit recomandărilor din avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze faptul că

judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate. Totodată și art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judiciar, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitate părților de a putea exercita un eficient control judiciar.

Conform standardelor enunțate, motivarea hotărârii trebuie să fie coerentă, clară, lipsită de ambiguități și de contradicții, ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la adoptarea soluției și trebuie să exprime respectarea de către judecător a principiilor enunțate de Curtea Europeană.

Pe cale de consecință, se prezumă că Curtea de Apel trebuia să preia spre examinare cererile de apel depuse în cauză și să dezbată prin argumente temeinice și clare, criticile esențiale formulate, ceea ce în partea descriptivă a deciziei recurate nu se regăsește.

În concluzie, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus clar asupra tuturor motivelor esențiale menționate în apeluri, fără a fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea selectivă și contradictorie doar asupra unora din ele.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelanți, motivând-u-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelanți. Ne pronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art.435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În esență, toate acestea au conturat convingerea fermă a instanței de recurs că instanța de apel, judecând cauza, a admis eroarea de drept prevăzută de pct.6) alin. (1) art.427 Cod de procedură penală.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiali invocate în cererile de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze

probele administrate și examinate în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei penale; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art.art.434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admit recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, de către inculpat și de către partea vătămată Iftodi Vasile, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2022, în cauza penală privindu-l pe *Velenciuc Victor Xxxxx*, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Judecători

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Parfeni Oxana